

BRĪDINĀJUMS PAR KRIPTOAKTĪVIEM

Kriptoaktīvi var būt riskanti, un jūsu aizsardzība, ja tāda pastāv, var būt ierobežota

Ne visi kriptoaktīvi un kriptoaktīvu pakalpojumi ir vienādi, un atšķiras arī to regulējums (ja tie vispār tiek regulēti). Lai gan Eiropas Savienībā (ES) šobrīd ir spēkā jauns regulējums – Kriptoaktīvu tirgu regula (MiCA regula) –, kas reglamentē darbības, kuras saistītas ar konkrētiem kriptoaktīviem, lielākā daļa kriptoaktīvu joprojām ir svārstīgi un ļoti riskanti. Tāpēc tie var nebūt piemēroti visiem patērētājiem kā ieguldījumu, maksājumu vai apmaiņas līdzeklis.

Atkarībā no kriptoaktīvu veida un pakalpojumu sniedzēja jūs varat saskarties ar lielāku risku un uz jums var attiekties tikai ierobežotas patērētāju aizsardzības tiesības vai to var

nebūt vispār (piemēram, var nebūt piekļuves visaptverošai informācijai, pārredzamas sūdzību izskatīšanas procedūras). Tas jo īpaši attiecas uz gadījumiem, kad izmantojat kriptoaktīvus/kriptoaktīvu pakalpojumus vai ieguldāt kriptoaktīvos/kriptoaktīvu pakalpojumos, ko piedāvā uzņēmumi, kuri darbojas ārpus ES, un pakalpojumu sniedzēji, kuru darbību nereglamentē MiCA regula.

Lai labāk izprastu dažādos kriptoaktīvu veidus un pakalpojumu sniedzējus, ar kuriem jūs varat saskarties, iepazīstieties ar skaidrojošo materiālu "[Kriptoaktīvi. Ko MiCA regula nozīmē jums kā patērētājam](#)".

UZ KĀDIEM JAUTĀJUMIEM JUMS VAJADZĒTU ATBILDĒT, PIRMS IEGULDĀT KRIPTOAKTĪVOS

1

Vai es apzinos riskus, ko uzņemos, ieguldot kriptoaktīvos vai izmantojot tos?

- Pirms ieguldīšanas veltiet laiku tam, lai iegūtu informāciju par produktiem un pakalpojumiem, kas jūs interesē.
- Tāpat kā attiecībā uz jebkuru ieguldījumu izvērtējiet, vai ir vērts uzņemties šos riskus, ņemot vērā jūsu mērķus un finansiālo situāciju.

2

Vai uzņēmumi/personas, ar ko es gatavojos sadarboties, ir saņēmuši atļauju sniegt kriptoaktīvu pakalpojumus ES?

- Varat pārbaudīt, vai pakalpojumu sniedzējs ir saņēmis atļauju darboties ES:
 - Pārbaudiet ESMA reģistrā (shorturl.at/zZwVI)*. Valsts finanšu regulators var izveidot arī darbības atļauju nesaņēmušo kriptoaktīvu uzņēmumu, tostarp pakalpojumu sniedzēju, "melno sarakstu". Tāpēc varat pārbaudīt arī valsts finanšu regulatora tīmekļa vietni ([Latvijas Banka](https://latvijasbanka.lv)) vai I-SCAN sarakstu (iosco.org/i-scan/).
 - Uzņēmuma tīmekļa vietnē var būt norādīts tā regulatīvais statuss. Ņemiet vērā, ka dažos gadījumos uzņēmumiem var būt atļauts veikt tikai daļu no to piedāvāto pakalpojumu klāsta (tikai dažus, bet ne visus pakalpojumus). Tāpēc apskatiet, kādus pakalpojumus konkrētajam uzņēmumam ir atļauts sniegt.

3

Vai ierīces, kuras izmantoju, lai iegādātos, uzglabātu vai pārvestu kriptoaktīvus un turētu savas privātās atslēgas, ir drošas?

- Kriptoaktīvu privāto atslēgu nozaudēšana nozīmē galīgu un neatgriezenisku piekļuves un īpašumtiesību zaudēšanu.
- Jūsu ierīču un atslēgu glabāšanas drošība ir būtiska, lai aizsargātu jūsu kriptoaktīvus, tādēļ jo īpaši:
 - Pārlicinieties, ka jūsu ierīce un jebkura ar kriptoaktīviem saistīta programmatūra vienmēr tiek atjaunināta, instalējot jaunāko versiju, lai mazinātu drošības ievainojamības.
 - Izmantojiet drošas un unikālas paroles katram jūsu kriptoaktīvu kontam, glabājiet savas paroles slepenībā un izvairieties no to pašu pieejas paroli atkārtotas izmantošanas dažādās platformās. Dažus padomus skatiet šeit: shorturl.at/7ns3l.
 - Izvairieties izmantot savus kriptoaktīvu kontus publiskos vai neaizsargātos Wi-Fi tīklos.

Kādi ir galvenie riski, ar kuriem varat saskarties?

Ļoti lielas cenu svārstības

Lielākās daļas kriptovalūtu, tostarp dažu regulēto kriptovalūtu, vērtība var būt ļoti svārstīga – to cena īsā laikā var strauji kristies vai pieaugt. Jūs varat zaudēt daudz ieguldītās naudas vai pat visu savu ieguldīto naudu.

Likviditātes riski

Kriptovalūtu tirgos var rasties likviditātes ierobežojumi, un tas var ierobežot iespējas pārdot kriptovalūtas par jums vēlamu cenu vai jums vēlamajā laikā.

Maldinoša informācija

Daži kriptovalūti un ar tiem saistītie produkti tiek agresīvi reklamēti, sniedzot neskaidru, nepilnīgu, neprecīzu un dažkārt pat apzināti maldinošu informāciju. Uzmanieties no riskiem saistībā ar šādām reklāmām, jo īpaši sociālajos medijos, kur ietekmētāji var būt saņēmuši stimulu reklamēt konkrētus kriptovalūtas.

Krāpšana, viltojumi un uzbrukumi

Pastāv daudzas viltus kriptovalūtu shēmas, kā arī notiek uzbrukumi un krāpšana, un jums jāapzinās, ka šādu darbību vienīgais mērķis ir izkrāpt jums naudu, izmantojot dažādas metodes. Krāpnieki var izmantot pikšķerēšanas e-pasta vēstules, sociālo inženieriju un ļaunprātīgas saites, solot neticami lielu peļņu vai apgalvojot, ka tie ir saņēmuši darbības atļauju vai tiek regulēti, arī tad, kad tā nav.

Ierobežota aizsardzība

MiCA regula nodrošina patērētāju aizsardzību saistībā ar konkrētiem kriptovalūtu veidiem un pakalpojumiem (piemēram, piekļuvi visaptverošai informācijai, pārredzamas sūdzību izskatīšanas procedūras). Tomēr tā nav tik plaša kā aizsardzība, ko nodrošina tradicionālākiem finanšu produktiem (piemēram, nav ieguldījumu kompensācijas shēmu). Ja rodas kādas problēmas saistībā ar kriptovalūtiem vai pakalpojumiem, ko piedāvā uzņēmumi, kuri netiek regulēti ES, jūs nevarat izmantot patērētāju aizsardzības līdzekļus vai varētu saņemt aizsardzību, kas ir mazāk stingra nekā ES piemērotā.

Produkta sarežģītība

Kriptovalūtu un jebkādu produktu, kuru pamatā ir kriptovalūti, īpašības un riski var būt grūti saprotami. Esiet uzmanīgi, pērkot kriptovalūtas vai ar tiem saistītus ieguldījumu produktus, jo īpaši, ja jums nav pieredzes par to, kā tiek noteikta to vērtība un kādi ir ar tiem saistītie riski.

Juridiskais pamats un priekšvēsture

Šā brīdinājuma pamatā ir EUI dibināšanas regulas 9. panta 3. punkts, un tas papildina iepriekšējos brīdinājumus, tostarp 2022. gada [brīdinājumu](#) par kriptovalūtu riskiem.

Termins “kriptovalūti” attiecas uz vērtības vai tiesību digitālu atveidojumu, ko var nodot un uzglabāt elektroniski, izmantojot sadalītās virsrāmātas tehnoloģiju vai līdzīgu tehnoloģiju.

ES Kriptovalūtu tirgu regula (MiCA regula) ir pilnībā piemērojama no 2024. gada 30. decembra.

* Ņemiet vērā, ka saskaņā ar MiCA regulu kriptovalūtu pakalpojumus ES drīkst sniegt tikai tādi uzņēmumi, kas ir saņēmuši atļauju un ir iekļauti ESMA reģistrā. Tomēr dažās dalībvalstīs līdz 2026. gada jūlijam ir spēkā pārejas periods, un tāpēc daži uzņēmumi var darboties saskaņā ar valsts tiesību aktiem, līdz tie saņem MiCA regulā paredzēto atļauju. Tas nozīmē, ka, izmantojot šādu pakalpojumu sniedzēju pakalpojumus, jūs nevarēsiet saņemt MiCA regulā noteikto aizsardzību, kamēr nebūs beidzies pārejas periods un pakalpojumu sniedzējs nebūs saņēmis atļauju saskaņā ar MiCA regulu.

Sīkāku informāciju par pārejas periodu katrā ES valstī skatiet šeit: shorturl.at/Cs49L.